

ZAKOPANE

CZASOPISMO POŚWIĘCONE SPRAWOM ZAKOPANEGO

Redaguje *Komitet*. Wychodzi 2 razy w miesiącu przez cały rok, Redakcja: Willa „Szarotka”
 Za redakcyę odpowiedzialny: Dr. J. Żychoń. w czasie od 1 lipca do 1 września 4 razy w miesiącu. Administracja:
 Kantor wymiany A. Modlińskiego i Sp. ul. Krupówki 42.
 Wydawca: F. Gruźewski.
 Prenumerata roczna 6 kor., półroczna 3 kor., kwartalna 1.50 kor. Zagranicą 4 kor. półrocznie. — Numer pojedynczy 30 hal.
 W miesiącach Lipcu i Sierpniu prenumerata miesięczna 90 hal.

Zakopane leży na północno-zachodnim stoku Tatr, na przestrzeni 40 km², w dolinie, zasłoniętej od północy rozległym wzgórzem Gubałówką, od wschodu mniejszymi wzgórzami otoczonej, na wysokości z górą 900 m. n. p. m. (najniższe punkta 837 m., najwyższe 1002 m.).

To położenie powoduje, że Zakopane posiada klimat górski, a zatem zmniejszone ciśnienie atmosferyczne i szybsze parowanie, niską średnią ciepłotę, zwiększone natężenie promieni słonecznych, obfitsze opady, małą względną wilgotność, czyli większą suchość powietrza i bardzo mało wiatrów.

Czynniki te hartują organizm i podniecają przemianę materii, gdyż pod ich wpływem oddech staje się szybszym, łaknienie się wzmacnia, ciepłota ciała zwykle się obniża, zimno znosi się dobrze, a czynność serca staje się szybszą.

Przedewszystkiem zatem wskazanym jest pobyt w Zakopanem w chorobach płucnych; w skłonności do gruźlicy, w jej początkach i dalszych stadyach tej choroby przy przebiegu przewlekłym; w niezżytach nosa, gardła, krtani, tchawicy i oskrzeli, dla ozdowieńców po zapaleniu płuc, opłucnej, po operacjach gruźliczych ognisk kostnych i gruczołów chłonnych, i po przebyciu wszelkich chorób ostrych; pozatem nadają się do leczenia w Zakopanem wszelkie nerwice, niedomogi nerwowe, czyli neurastenie, choroba Basedowa, choroby narządu trawienia, w szczególności ze zboczeniami czynnościowymi, zimnica, choroby krwi, jak bezkrwistość i blednica, choroby przemiany materii, jak otyłość i t. p.

Źle znoszą klimat Zakopanego chorzy z ostrym przebiegiem gruźlicy, lub ze zmianami gruźliczemi rozległemi, z powikłaniami gruźliczemi, bardzo wrażliwi, ludzie z wadami serca, ze znacznymi zmianami w układzie naczyniowym i znaczną rozedmą płuc.

Pozatem jest Zakopane idealnem miejscem wypoczynku dla zmęczonych pracą, jedynym punktem zbornym dla turystów, doskonałą miejscowością dla pobytu dzieci słabo rozwiniętych.

Wszyscy ci znajdują w Zakopanem, czego szukają, nawzajem sobie nie przeszkadzając i nie szkodząc, bo już oddawna uznana jest rzeczą, że najbezpieczniej i najłatwiej uniknąć choroby w tem miejscu, gdzie się ją opanowuje.

Uprasza się PP. Lekarzy o umieszczenie czasopisma w poczekalni.

LEON GRABOWSKI W KRAKOWIE

MAGAZYN

Konfekcyi i Nowości Damskiej

PLAC MARYACKI 9

(róg Rynku głównego).

TELEF. 990.

WŁASNA PRACOWNIA.

MAGAZYN

SUKIEN MĘSKICH

nagrodzony złotymi medalami w Paryżu i w Londynie

UL. SZPITALNA L. 36

(vis a vis Teatru miejskiego).

TELEF. 561.

WYKOŃCZENIE ARTYSTYCZNE.

PROGRAM

Kraj. Zjazdu przemysłowo-balneologicznego we Lwowie w dniach 29, 30 i 31 października 1910.

Piątek 28 października wieczór o godzinie 8-mej. Ogólne zapoznanie się w restauracji hotelu Georgea.

Sobota 29 października o godz. 10-tej rano: Otwarcie Zjazdu. I. Posiedzenie do godz. 1 popołudniu. Od godz. 2—3^{1/2} zwiedzanie Sanatoriumu Dra Soleckiego. Od godz. 4—7-mej popołudniu II. Posiedzenie Zjazdu. O godzinie 7-mej wieczór w Teatrze miejskim (przedstawienie operowe w współudziale Aleksandra Bandrowskiego). Po przedstawieniu Komers w restauracji hotelu Georgea.

Niedziela 30 października o godzinie 8—9^{1/2} rano zwiedzanie elektrowni miejskiej. Od godziny 10—1-ej III. Posiedzenie Zjazdu. Od godz. 2—3^{1/2} zwiedzanie sanatoriumu Kiselki pod kier. Dra Wojtkowskiego. Od godz. 4—7-mej IV. Posiedzenie Zjazdu.

Poniedziałek 31 października o godz. 10—12-tej rano V. Posiedzenie Zjazdu i Zamknięcie Zjazdu.

P. T. Członkowie Zjazdu mają wstęp wolny na Wystawę fotograficzną zdrojowisk, zakładów leczniczych i letnisk polskich, urządzoną przez redakcję „Naszych Zdrojów“, złożoną z prac konkursu fotograficznego tegoż wydawnictwa jakoteż z nadesłanych ilustracji.

Porządek dzienny posiedzeń Zjazdu.

Posiedzenie pierwsze dnia 29 października 1910, początek o godzinie 10-tej przed południem.

Otwarcie Zjazdu przez prezesa Komisji przemysłowo-lekarskiej.

Wybór prezydium, sekretarza i komisji postulatowej.

Referaty na temat: 1. W jaki sposób pobudzić naukowy kierunek w balneologii krajowej i rozwój piśmiennictwa zdrojowego, jakoteż, w jaki sposób rozszerzać wiadomości naukowe o naszych zdrojowiskach i uzdrowiskach w kraju i zagranicą i 2. Sprawa katedr balneologicznych i laboratoriów naukowych balneologicznych po zdrojowiskach i na klinikach. (Referent Prof. Dr. Ludomir Korczyński z Serajewa). 3. W jaki sposób można uzyskać dokładne jednolite chemiczno-fizyczne rozbiory wód leczniczych krajowych i według jakiej metody mają być zestawiane. (Referent Dr. Leon Marchlewski z Krakowa). 4. Projekt nowej statystyki zdrojowisk i uzdrowisk krajowych z uwzględnieniem osobnym osób zdrowych i chorych i podaniem chorób, na które się one leczą. (Referent Dr. Leon Kopf z Krynicy). 6. Sprawa wzbogacenia środków leczniczych w naszych zdrojowiskach i uzdrowiskach. (Referenci Dr. Maksymilian Cercha z Krynicy i Dr. Józef Zanietowski ze Swoszowic).

Posiedzenie drugie dnia 29 października 1910 o godzinie 4-tej popołudniu,

1. Poprawa stosunków zdrowotnych i aprowizacji w zdrojowiskach i uzdrowiskach krajowych przez spowodowanie odpowiednich ustaw państwowych i krajowych. (Referenci Dr. Henryk Ebers i Dr. Franciszek Kmiotowicz z Krynicy). 2. Opracowanie projektu racjonalnej i celowej reklamy naszych zdrojowisk i uzdrowisk. (Referent Dr. Juliusz Bandrowski z Krynicy). 3. W jaki sposób należy dążyć, by nasze zdrojowiska i uzdrowiska znalazły się w rękach fachowo wykształconych kierowników. (Referent Dr. Józef Mayer z Krynicy). 4. Opracowanie dokładnego katastru zdrojowisk i uzdrowisk, jako też ich niedomogań i programu prac zmierzających do ich podniesienia, wzmoczenia ruchu sezonowego i poprawienia stosunków komunikacyjnych. (Referenci Dr. Zenon Pelczar i Dr. Tadeusz Praszil z Truskawca). 5. Sprawa podniesienia obrotu krajowych wód leczniczych i produktów zdrojowych. (Referent Docent Dr. Władysław Szumski ze Szczawnicy).

Posiedzenie trzecie dnia 30 października 1910, o godzinie 10-tej rano.

1. Sprawa przedłużenia sezonów kąpielowych przez zakładanie sanatoriów zimowych i przez popieranie sportów zimowych w zdrojowiskach i uzdrowiskach krajowych. (Referent Docent Dr. Eugeniusz Piasecki ze Lwowa). 2. Ustanowienie stałej porady prawnej i podatkowej dla zdrojowisk i uzdrowisk krajowych. (Referent Dr. Wacław Łobaczewski, wicesekretarz lwowsk. Izby handl. i przem.). 3. Sprawa kredytów dla zdrojowisk i uzdrowisk krajowych, jako też pomocy materialnej dla nich ze strony państwa i kraju. (Referenci Paweł Ciompa, Dyrektor buchalterii Banku krajowego i Dr. Rogger Battaglia, poseł do Rady państwa i Sejmu). 4. Sprawa utworzenia Towarzystw akcyjnych dla zdrojowisk i uzdrowisk krajowych. (Referenci Dr. Kazimierz Kaden z Rabki i Dr. Józef Zakrzewski z Maryówki).

Posiedzenie czwarte dnia 30 października 1910, o godzinie 4-tej popołudniu.

1. Instytucja komisarzy zdrojowych. (Referent Dr. Józef Żychoń z Zakopanego). 2. Praca nad ludem miejscowym w zdrojowiskach i uzdrowiskach krajowych. (Referenci Dr. Józef Zanietowski ze Swoszowic i Franciszek Kmiotowicz z Krynicy). 3. Sprawa stałej krajowej inspekcji dla zdrojowisk. (Referent Dr. Juliusz Bandrowski z Krynicy). 4. Sprawa utworzenia Związku ekonomicznego zdrojowisk i uzdrowisk krajowych. (Referenci Dr. Franciszek Kmiotowicz z Krynicy i adwokat Dr. Westreich). 5. Sprawa utworzenia Związku ekonomicznego sanatoriów i prywatnych zakładów leczniczych. (Referent Dr. Jan Świątkowski ze Lwowa).

Posiedzenie piąte dnia 31 października 1910, o godzinie 10-tej rano.

1. Sprawa ujęcia źródeł mineralnych i ich ubezpieczenia, jakoteż powiększenia ilości wód leczniczych

WODOCIĄGI

dla miast, gmin, folwarków, fabryk, ogrodów, gmachów publicznych, domów prywatnych itd. Poszukiwanie, uchwycenie źródeł. Wiercenie studzien. Ustawianie pomp. Instalacje domowe z klozetami, łazienkami itd. Zakłady kąpielowe i hydropatyczne.

projektują i wykonują:

inż. LEONARD NITSCH i Ska, Kraków, Kolejowa 18.

Najlepsze referencje z dotychczas wykonanych robót. ∴ Kosztorysy bezpłatnie.

Centralne Ogrzewanie

wszelkich systemów i wentylacje. Łaźnie, Mechaniczne pralnie, suszarnie dla bielizny, drzewa itp.

i wiążącą się z tem sprawą pozyskania dla kraju odpowiednich sił fachowych. (Referenci Dr. Litmanowski i inżynier Morawski z Krakowa). 2. Podniesienie przemysłu domowego w zdrojowiskach. (Referent Dr. Aronsohn z Krakowa). 3. O radioczynności naszych zdrojów. (Referent Dr. Tadeusz Łazarski). 4. Projekt organizacji straży ogniowych w zdrojowiskach. (Referent Dr. Bandrowski). 5. Wnioski Komisji. 6. Wybór Związku. 7. Zamknięcie Zjazdu.

U w a g a. Poszczególne referaty mogą trwać tylko 15 minut, w dyskusji można zabierać głos tylko przez 5 minut. O oddanie manuskryptów zaraz po wykładzie uprasza się w celu zestawienia pamiętnika Zjazdu.

Z Zakopanego wyjeżdża kilka osób na Zjazd ten do Lwowa. Zaproszono Inspektora uzdrowiska i lek. St. klimatycznej, wszystkich lekarzy tutaj praktykujących, Zwierzchność gminną, kilku właścicieli większych hoteli i pensjonatów i Zarząd dóbr hr. Wład. Zamoyckiego — a także Zarząd dóbr Poronin — obejmujący Jaszczurówkę.

O choleryce.

7) Zabijają go też niektóre środki chemiczne — jak 5% kwas karbolowy, używany do odkażania odchodów cholerycznych i wymiocin — także wapno palone, jako ciało stałe lub w postaci mleka wapiennego, 20% chlorek wapnia (chlorkalk) świeży lub w 2% roztworze — do odkażania ustępów, ścieków i gnojowisk. Do namoczenia bielizny przed właściwą dezynfekcją można użyć ‰ roztworu sublimatu.

8) Żarzek dostaje się do ustroju przez jamę ustną z pokarmem lub napojem. Z jamy ustnej przechodzi do żołądka. Tu — jeżeli żołądek jest w stanie prawidłowym, a ilość mętlika nie wielka — zostaje zniszczonym przez kwas solny. Jeżeli jednak z jakichkolwiek powodów przewycięży tę przeszkodę, wędruje do jelit, usadawia się mianowicie w jelicie cienkim i tu zaczyna się rozmnażać i działać.

Pierwszym objawem bywa biegunka, coraz więcej wodnista; wypróżnienia początkowo zabarwione żółcią, coraz są podobniejsze do serwatki czy odwaru z ryżu. Charakterystyczną cechą biegunki cholerycznej jest brak bólu.

Drugą cięższą formą jest tak zwana choleryna, której już towarzyszą wymioty, zmniejszenie się ilości moczu, lekkie kurcze, w szczególności w nogach, cięplota ciała obniżona, tętno zwolnione.

Trzeci okres, to napad choleryczny czyli cholera właściwa. Objawy poprzednie wzmagają się, występuje czkawka, pragnienie, sinica na twarzy, duszność, głos zmieniony (vox cholericus), niepokój, potem zwykle apatya, brak moczu. Cięplota 36—20° — wewnątrz do 40° C, skóra wiotka, kurcze bolesne.

O ile poprzednie dwa stany kończą się często (w 90 i kilku %) wyzdrowieniem, o ile w tę ostatnią

formę nie przejdą, to w tem trzecim stadium umiera do 80%. — Ten okres zwykle liczy się na godziny. Ci, co tę formę szczęśliwie przeszli, zapadają jeszcze często na tak zwaną durzycę choleryczną, a wiktają się także to napady mocznicowe, to ropnicze. Czasem zdarza się, że cholera występuje bardzo ostro i gwałtownie, ale bez wypróżnień i wymiotów, objawy zatem ograniczają się na wielkich kurczach, zimnicy, niedomodzi serca. Jest to cholera sucha.

Podobnie przebiega cholera swojska, zatrucie arsenikiem i objawy mocznicy. W wypadkach pierwszych a wątpliwych rozstrzygnie badanie bakteriologiczne.

Zwłoki choleryczne, jako pozbawione wody, a zatem niezdolne do szybkiego rozkładu, nie przedstawiają wielkiego niebezpieczeństwa i dlatego chowanie ich tak pospieszne, jak to było w zwyczaju, nie jest konieczności wskazane.

A teraz bierzmy się do leczenia.

Te masy leków, stosowanych i zalecanych w choleryce przez rozmaitych lekarzy, praktyków i autorów, świadczą, że pewnego, swoistego leku na cholerykę nie ma. Z zabiegów ogólnie znanych i stosowanych do brzem jest okrywanie chorego dla rozgrzania, podawanie gorących napojów, czy to mięty pieprzowej, czy rumianku, czy herbaty z winem czerwonym, rozcierania chorego płynami drażniącymi skórę. Te zabiegi, które nazwałbym domowymi, mają znaczenie i zaniebdywać ich nie należy. Mogą być stosowane i bez lekarza, a gdy ten nadejdzie, wskaże już, co i jak dalej robić należy.

Pozatem zabierali głos w sprawie leczenia choleryki liczni i wielcy klinicyści, a między nimi i nasz Chałubiński. Wymiotów na razie, póki żołądek jest wypełniony treścią, nie tylko nie należy powstrzymywać, ale raczej je wywołać. Przy objawach rozpoczynającej się silnie biegunki podamy enteroklizę Cantaniego z 0.5—1% kwasu garbnikowego o ciepłocie do 40°C. Jeśli stan nie jest lepszym, należy wziąć się do hypodermoklizy Cantaniego, czyli do wprowadzenia pod skórę roztworu fizyologicznego soli kuchennej przy ciepłocie 38—40° C.

To są zasadnicze wytyczne leczenia. W szczególności wdawać się nie będziemy, a powtórzę raczej, że najważniejszym środkiem jest zapobieganie chorobie.

Zdrowy, domowy pokarm, czysta woda, regularny tryb życia, leczenie wczesne każdej najmniejszej niedyspozycji żołądkowej czy jelitowej, oddawanie się zwykłym zajęciom bez przesadnej obawy, pozwolą się nam z pewnością zupełnie dobrze obchodzić bez różnych cudownych, a tak zachwalanych leków.

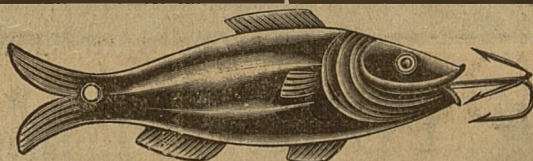
Sądzę, że znakomitym środkiem tak zapobiegawczym, jak i leczniczym okaże się lactobacilina — dzisiaj już powszechnie znana, a stosowana najlepiej w postaci mleka kwaśnego. Jest to mieszanina dwóch gatunków zupełnie nieszkodliwych bakterii mlecznych;

Lawn-Tennis
Rakiety

Piłki i Buciki
do tychże

PIŁKI NOŻNE
Nagolenniki
i Buciki

Przybory rybolowcze
Przybory do podróży i kąpielowe

polecają najtaniej
REIMiSka
KRAKÓW, Rynek 37.

APARATY
gimnastyczne
pokojowe
i ogrodowe.

NAJWIĘKSZY SKŁAD
PERFUM, MYDEŁ
i PUDRU

z fabryk krajowych, fran-
cuskich i angielskich

Główny skład
Mydeł przetłuszczo-
nych Malinowskiego.

one zamieniają cukier gronowy lub trzcinowy i w mleku i w przewodzie pokarmowym na kwas mleczny, który na zarazki cholery działa zabójczo.

Zapobiegawczo, a może i leczniczo działać też będzie wstrzykiwanie surowicy przeciwocholerycznej. Chcąc jednak mówić o surowicy, muszę naprzód chociaż w kilku słowach podać znaczenie surowic w ogólności i tu powrócić znowu musimy do bakteryi. Weźmy dla przykładu prątek dyfteryjny, zwany od swego wynalazcy prątkiem Löflera. Usadawia się on w gardle, do wnętrza organizmu, do krwi nie wchodzi, a przecież zatrąwa cały organizm. To zatrucie tłómaczymy sobie w ten sposób, że wydziela on z siebie ciała trujące, tak zwane toksyny, które wchodzą do krwi i w ten sposób organizm zatrąwiają. Organizm, ratując się, wytwarza tak zwane antytoksyny, to znaczy ciała, które zabijają toksyny. Od wyniku tej walki zależy wyzdrowienie, względnie śmierć organizmu.

Jeżeli zakazimy konia zdrowego dyfteryą, to i w jego krwi utworzą się te antytoksyny. Surowica krwi z tego konia, zawierająca te antytoksyny, a wstrzyknięta człowiekowi choremu na dyfteryę — doda mu tych antytoksyn czyli ciał, niszczących toksyny dyfteryjne i uzdrowi go.

Z surowicą antycholetryczną sprawa się inaczej przedstawia. Mętwik choleryczny wytwarza także trującą wydzielinę czyli toksynę, ale ta działa trująco dopiero po zniszczeniu czy rozpuszczeniu się ciała bakteryi, gdyż jest z niem ściśle związana. Dlatego nazywa się endotoksyną. Te endotoksyny należałoby w myśl tego, co mówiliśmy o dyfteryi, niszczyć antyendotoksynami, tych jednak dotąd nie udało się wynaleść i do leczenia zastosować.

Znaleziono natomiast ciała, tak zwane bakterjolyzyny, które rozpuszczają, a więc niszczą mętвика cholerycznego. Te bakterjolyzyny znajdują się w ustrojach zwierząt, które poprzednio cholera zakażono. Surowica, wzięta z krwi tych zwierząt i wstrzyknięta człowiekowi, choremu na cholera, rozpuści bakterje choleryczne i uwolni endotoksyny, t. j. ciała trujące, ale nie zawierając antyendotoksyn, organizm może nie uratować. Z tego też powodu surowica ta ma na razie znaczenie więcej zapobiegawcze, jak lecznicze.

To są zatem wszystkie dotąd znane nam środki, broniące nasz organizm przed zakażeniem cholera. Wielka ich część to środki ochronne przed każdą chorobą, to zasadnicze wskazówki higieny życia codziennego, ale tak się je zna dokładnie, tak jesteśmy ze słuchaniem ich, a więc z nimi oswojeni, że sobie je lekceważymy — niechże zatem chociaż groza cholery uprzątnie nasze podwórza, oczyści ustępy i gnojowiska.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Dr. J. Żychoń.

SPRAWOZDANIE

z wyprawy ratunkowej po Stanisława Szulakiewicza i Klimka Bachledę w dniach 6—16 sierpnia 1910.

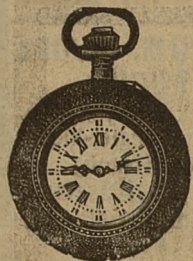
Leżał u podnóża olbrzymiej, kilkadziesiąt metrów liczącej pionowej ściany, w szczytowej części góry, w szczelinie pomiędzy tą ścianą a wielkim głazem, na który nałożona była pętla, — w pozycji w pół leżącej, z twarzą o głaz opartą. Obok rozrzucone były dwa worki turystyczne, dwie pary trzewików skalnych i inne drobiazgi. Żywności w żadnym z worków nie było. Śmierć nastąpiła prawdopodobnie z zamarznięcia w nocy z soboty na niedzielę.

Opróżniwszy jeden z worków i nałożywszy go na głowę zmarłego, natychmiast przystąpiliśmy do przeniesienia zwłok w dolinę. Chodziło mi głównie, ażeby przed nocą przetransportować ciało przez bardzo trudne górne partie drogi, pozostawiając część jej łatwiejszą na dzień następny.

Uwiązaliśmy ciało w połowie długiej 120 metrów liny i zaczęliśmy je spuszczać z płasienki, na której się znajdowało. Praca była bardzo ciężka. Dwóch ludzi, asekurując się wzajem liną, szło naprzód i ciągnęło lżej albo silniej ciało na dół za dolny koniec liny; reszta schodząc powoli i asekurując się równie linami, puszczała je na górnym 60-metrowym jej końcu. Miejscami, przy trawersach z jednego żebra skalnego na drugie, ciało przesuwano się zupełnie wolno, wisząc w powietrzu. W ten sposób do zachodu słońca przeszliśmy 1/2 część najtrudniejszą drogi. Wybrawszy odpowiednie i zabezpieczone od spadających kamieni miejsce, kazałem złożyć tam zwłoki i schodzić w dolinę.

Czterem ludziom, którzy szli przodem, udało się zejść przed nocą na piargi; my zaś pięciu: Marusarz, Pęksa, Tylka, Wawrytko (syn), Zaruski — którzy musieliśmy ściągać długie, przemokłe od wilgoci i nieustannie zacinające się liny, albo je odcinać, nie zdążyliśmy już za widna ze skał się wydobyć, chociaż część drogi zupełnie po omacku przeszliśmy i zmuszeni byliśmy na pochyłej płasience żlebu na noc pozostać. Inni członkowie wyprawy nocowali w pobliżu Żabiego Jaworowego Stawu pod gołym niebem. Wieczorem przybył członek Straży, Jakób Wawrytko, który z kilku towarzyszami próbował oświetlić nam drogę i pomódz zejść, jednak bezskutecznie.

We wtorek dnia 9/VIII. o godz. 6 rano zeszliśmy ze skał w dolinę. Tutaj od członka Straży Sz. Tatara i G. Kaleńskiego, którzy z kilku przewodnikami rano przybyli, dowiedziałem się o nieobecności Klimka w Zakopanem. Z powodu znużenia ludzi i gęstej mgły zarządziłem powrót do Jaworzyny. Trzej przewodnicy: Bachleda, J. Klimków, J. Gąsienica Tomków i J. Wala na własną rękę podjęli poszukiwania i przeszli dnia tego drogę, przebytą przez pierwszą ekspedycję jesz-

Eleganckie wartościowe

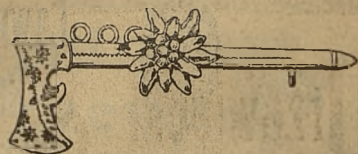
Podarki :: w stylu ::
zakopiańskim

Dewizki, Pierścionki,
Breluki, Broszki złote

i srebrne. WYROBY POLSKIE SREBRNE PAMIĄTKOWE.

poleca

najtaniej

Zegarki, papierośnice, laski, zapalniczki, sztucce, cukiernice i inne wyroby zakopiańskie.

Krakowski Magazyn jubilerski

Zakopane, Krupówki l. 32
obok Hotelu „Morskie Oko“

cze w sobotę; przynieśli ze sobą linę, pozostawioną przez nas dla Klimka. Nic nie znaleźli.

Wieczorem do Jaworzyny przybyli węgierscy turyści, bracia P. i R. Komarnicy, bracia Schweighardt i F. Kienast i ofiarowali swe usługi dla odszukania Klimka. Tegoż wieczora zorganizowałem na dzień następny wielką wyprawę po Klimka, złożoną z 30 ludzi. Podzieliłem ludzi na oddziały, każdemu oddziałowi wyznaczyłem marszrutę i wybrałem kierowników. Zapasy żywności zostały rozdane. Do Zakopanego wysłałem kuryera z pisaną instrukcją, według której w razie, gdyby Klimka w Zakopanem nie było *), wysłany kuryer miał natychmiast z tą wieścią powrócić do Jaworzyny; w przeciwnym razie, t. j. gdyby Klimek wrócił do domu szczęśliwie, wysłannik miał w Zakopanem pozostać i żadnej wiadomości nie dawać. Chciałem uniknąć w ten sposób niepotrzebnego powiększania kosztów wyprawy. Noc minęła, wiadomości żadnych z Zakopanego nie było. Nie mogłem wątpić, że Klimek szczęśliwie wydostawszy się na grań Jaworowych Turni, powrócił do domu.

Wobec tego rankiem dnia 10/VIII. we środę, zebrawszy uczestników wyprawy na dziedzińcu papierni, w której na strychu mieliśmy stałe locum, oznajmiłem im treść instrukcji, danej kuryerowi i rozpuściłem wszystkich do domów z wyjątkiem 8, którzy wraz ze mną mieli się udać po zwłoki Szulakiewicza. Nie przewidując przeto możliwości jakiejś niezwyklej przygody z kuryerem, wysłałem J. Obrochtę do Morskiego Oka, ażeby telefonicznie dowiedział się o stanie rzeczy w Zakopanem; wysłałem niezależnie od tego telegram do Zakopanego via Jaskinie Białskie, z zapytaniem o Klimka. Sam z J. Ceberniakiem, J. Marusarzem, J. Pęksą, S. Tatarem, W. Tylką, Wawrytką Jakóbem, Wawrytką Józkiem i S. Zdybem udałem się po ciało Szulakiewicza. O godz. 6:45 wieczór przenieśliśmy zwłoki do Jaworzyny, gdzie komisya sądowo-lekarska stwierdziła śmierć wskutek zamarznięcia przy równoczesnem przerwaniu kręgosłupa.

Ciało ś. p. Szulakiewicza złożone zostało do trumny, którą zalutowano i oddano przedsiębiorcy pogrzebowemu.

Tegoż dnia wieczorem dowiedziałem się, że Klimek faktycznie nie wrócił do Zakopanego. Jak wyjaśniło się później, karygodna lekkomyślność wysłanego kuryera była powodem nieotrzymania przez nas żadnej wiadomości o zaginięciu Klimka.

Dnia 11/VIII. we czwartek mgły i deszcz. Wyprowadziłem Straż Pogotowia na górne piętro doliny, gdzie w lesie czekaliśmy na zmianę pogody, gdyż poszukiwanie ciała Klimka w taką pogodę byłoby bezmyślnem błądnieniem się w turniach i niepotrzebnem narażaniem ludzi na niebezpieczeństwo. Gdy chmury

*) Wiadomości były bałamutne; pod wieczór przybyli do Jaworzyny ludzie, którzy z całą pewnością twierdzili, że Klimek jest w Zakopanem, że go tam widziano.

beznadziejnie zastąpiły widnokrąg, zeszedliśmy do Jaworzyny, skąd wozami zarządu dóbr Jaworzyny wróciliśmy do Zakopanego. Na godzinę 3-cią po południu dnia następnego naznaczyłem ludziom punkt zborny przy Dworcu Tatrzańskim w Zakopanem.

Dnia 12/VIII w piątek o godz. 3:15 po południu wyruszyła furkami z Zakopanego nowa wyprawa pod moim kierunkiem na poszukiwanie zwłok Klimka, złożona z 18 ludzi, w tej liczbie 12 członków Straży Pogotowia i 6 ochotników. W Jaworzynie wieczorem dnia tegoż członkowie wyprawy zostali podzieleni na oddziały, wydano zapasy żywności.

Dnia 13/VIII. w sobotę o godz. 3:15 rano wyszły z Jaworzyny cztery oddziały. Na grzędę, spadającą do Jaworowej Doliny od Turni blakowatej: H. Bednarski, S. Zdyb i Janusz Żuławski — kierownik Zdyb; na środkową część ściany Małego Jaworowego: S. Byrcyn, J. Majerczyk, J. Marusarz, W. Tylka i J. Wala — kierownik W. Tylka; na górną część ściany tegoż szczytu: Sz. Tatar, Jakób Wawrytką, Józek Wawrytką, M. Zaruski i Jerzy Żuławski — kierownictwo sam objąłem; czwarty wreszcie oddział pod kierunkiem S. Mazurkiewicza, składał się z P. Kittaya, ochotnika Ringmana i Józka Bachledy Klimkowego, który jednak w ostatniej chwili odmówił udziału i pozostał w dolinie, i miał na celu, przeszedłszy przez przełęcz Jaworową, przeszukać dolinę Staroleśną i Rówienki od strony Turni Jaworowych. *Maryusz Zaruski,*

naczelnik Straży Ratunkowej T. O. P. R.
(Dokończenie nastąpi).

Wiadomości bieżące.

Liczba gości, którzy bawili, względnie bawią w Zakopanem od 1 stycznia 1910 r. wynosi 11158 osób, t. j. o 371 osób więcej, niż w roku zeszłym o tym samym czasie.

W konkursie na projekt kilimu ogłoszonym przez tow. „Kilim“ w Zakopanem, na który nadesłano 31 prac, jury złożona z art. mal. pp. K. Brzozowskiego i J. Rembowskiego oraz 1 delegata Zarządu towarzystwa przyznała w dn. 5 b. m.: I-szą nagrodę pracy pod godłem „Wino“, autor Jan Skotnicki z Warszawy; II-gą nagrodę godła „Tkacz“ Jadwigi Kernbaumówny z Warszawy. Do zakupna polecono prace pod godłami „H“, „Czarny znak“, „Habdank“ (2 projekty) i „Rudnik nad Sanem I“.

Z „Sokoła“. Otrzymujemy następujące pismo: Dnia 15 października urządził tutejszy „Sokół“ razem z Towarzystwem „Gwiazda“ żałobne nabożeństwo w rocznicę śmierci Tadeusza Kościuszki. Jeżeli się mówi „Sokół“ lub „Gwiazda“, to się ma na myśli tych kilka jednostek, którzy w swej naiwności sądzą, że przypominanie tego rodzaju rocznic jest potrzebnem mieszkańcom „letniej stolicy Polski“, a zapominają, że w jesieni nie ma się przed kim popisywać patriotyzmem.

Dnia 16 października urządził tutejszy „Sokół“ przedstawienie amatorskie. Dano dwie jednoaktówki: „Chrapanie

Drzewiecki & Jeziorański

INŻYNIEROWIE

LWÓW, ul. L. Sapiehy 1. 2. Tel. Nr. 1040

KRAKÓW, ul. Sobieskiego 1. 6.

Wodociągi dla miast, gmin, domów prywatn., willi.
Samoczynne doprowadzanie wody do budynków i obszarów ze źródeł wodnych znacznie niżej położonych.

Centralne ogrzewania

i wentylacje. — Mechaniczne pralnie etc. — Firma w ciągu 17-letniego istnienia wykonała tysiące instalacyj oddzielnych. — Kosztorysy i katalogi bezpłatnie.

z rozkazu“ i „W sieci Satyra“. Żeński personal wywiązał się ze swego zadania zadziwiająco dobrze. Wybór drugiej komedyjki był niefortunny, bo trochę pachniało kabaretem. Publiczność dość licznie zgromadzona wybuchała co chwilę homerycznym śmiechem. Po przedstawieniu odbyła się wieczornica na której z ogólnej liczby członków 150 było 30. My bowiem „panowie gór“ mamy także spory zapas separytyzmu i nie lubimy „mieszanego towarzystwa“. Tylko gdyby przyszła komuś ochota posortować nas, to byłby w niemałym kłopotcie co wziąć jako miernik wyższości. My wszyscy lubimy jednakowo gości sezonowych i ich korney.

Krzyże na dzień zaduszny. Towarzystwo św. Salomei chcąc, wobec zbliżającej się zimy powiększyć szczerpłą swą kasę postanowiło, idąc za przykładem Tow. dobroczynności w dużych miastach, które stąd czerpią poważny zasitek, urządzić i w Zakopanem krzyże z lampkami na zbliżające się święto umarłych. Cena krzyża na jeden dzień wynosić będzie 4 korony, na oba dni 5 koron. Mając nadzieję, że mieszkańcy Zakopanego udzielą swego poparcia, Zarząd prosi, by ci którzy zechcą mieć takie krzyże, zechcieli zamawiać je u skarbniczki Towarzystwa, w kanторze A. Modlińskiego w godz. między 3—6.

W sprawie reklamy. Krajowy Związek turystyczny w Krakowie nadesłał do Komisji klimatycznej następujące pismo:

Ministerstwo dla Galicyi porozumiało się z wydawcą „Reisealbum für die Linien der k. k. österr. Staatsbahnen“ w sprawie zareklamowania Galicyi i uzyskało następujące ceny dla inserentów galicyjskich:

a) za jedną stronę artykułów (przyczem wydawca stara się o klisze wedle dostarczonych fotografii, 150 K.

b) za jedną stronę anonsów (około dziesięć) 500 K.

Oprócz tego daje wydawca za każdą stronę anonsów dwie strony artykułów za darmo. Ceny 150 i 500 koron przedstawiają się jako 50% zniżka od zwyczajnych tarif tego albumu. Jeżeli się zważy, że album to wychodzi w kilkudziesięciu tysiącach egzemplarzy, że jest wyłożone we wszystkich pociągach, poczekalniach, hotelach w całej Austrii i na parowcach austriackich, a nadto rozdawane bezpłatnie zgłaszającym się z zagranicy, to nie da się zaprzeczyć, że warunki są bardzo przystępne i dla zareklamowania naszego ruchu turystycznego korzystne.

Po myśli pisma Ministerstwa, które poruczyło Krajowemu Związkowi turystycznemu przeprowadzenie odnośnej akcji, mamy zaszczyt prosić Szanowny Zarząd o zarządzenie zebrania w Zakopanem przynajmniej jednej strony anonsów, oraz tekstu na dwie strony w języku niemieckim wraz z odnośniami fotografiami i nadesłanie tego materiału wraz z przypadającą kwotą na ręce Krajowego Związku turystycznego w Krakowie najpóźniej do dnia 20 października 1910 roku. W końcu prosimy uprzejmie o możliwie spieszna odpowiedź na niniejsze pismo ze względu na relację, c. k. Ministerstwu przedłożyć się mającą.

Za Wydział: Prezes *Dr. Wróbel*.

Chociaż pismo to podajemy z przyczyn od nas niezależnych dopiero dzisiaj, a zatem trochę późno, to jednak możnaby jeszcze zająć się tą sprawą, a z pewnością nie pozostałoby to bez korzyści dla uzdrowiska. Najmniejsze miejscowości klimatyczne za granicą wydają rocznie ogromne sumy na reklamę. U nas dopiero w ostatnich latach zaczęto więcej trochę myśleć o ogłoszeniach. Sprawa afisza, o której mówi się już u nas dwa lata, przycichła znowu, należałoby ją wziąć zatem na porządek dzienny.

Zakopane w Sejmie. Donieśliśmy już, że obecna sesja sejmowa uchwaliła w zasadzie, by sąd powstał w Zakopanem. Sprawa ta pozostaje, jak się dowiadujemy, w zależności pewnej od przetworzenia sądu nowotarskiego w sąd obwodowy, o co obywatele nowotarscy z postęmem Dr. J. Bednarskim na czele usilnie się starają. Subwencję dla Tow. „Pomoc Bratnia“ podniesiono z 600 na 1000 kor., a T. O. Pogotowie Ratunkowe otrzymało 600 kor. Podanie o subwencję na szpital wysłano już do Lwowa — a równocześnie Komisya klimatyczna wspólnie ze Zwierzchnością gminną wniosła do Sejmu prośbę o budowę na koszt kraju ulicy wzdłuż Gubałówki. Ulica ta, jako najważniejsza dla przyszłego rozwoju Zakopanego, została już przed kilku laty wkreślona w plan regulacyjny Zakopanego, a plan ten uzyskał zatwierdzenie władz krajowych.

Fundusz przeznaczony na zapomogi dla niezamożnych, chorych na gruźlicę, podniesiono z 12000 na 14000 kor.

Pożar Skoczysk. W kilka minut po godzinie 10 wieczorem — w dniu 12 b. m. powstał popłoch wśród służby pensjonatu Skoczyska. Spostrzeżono na korytarzu I. piętra w nowej części budynku kłęby duszącego dymu i zanim zdołano się zorientować, skąd dym ten wychodzi, cała ta część budynku stanęła w płomieniach — a stało się to tak nagle, że goście pensjonatowi, którzy po kolacyi zebrani byli jeszcze w sali jadalnej i w salonie, na alarm o wybuchu pożaru, zaledwie z życiem ujęć mogli. Uratowano z tej części budynku tylko drobiazgi, jak to zwykle w takich razach bywa — bez wartości, natomiast wyniesiono na czas bardzo wiele rzeczy ze starej części zabudowania. Popłoch i zamieszanie było wielkie. Nim nadjechała miejscowa straż pożarna, ogień obejmował już całą willę. O ratunku zatem Skoczysk nie było mowy i całą akcyę ratunkową skierowano w celu zabezpieczenia sąsiednich budynków. Dzięki spokojnemu powietrzu pożar nie rozszerzył się rzeczywiście dalej. Pensjonarze poprzynosili do innych willi — a zgliszcza dopalały się do rana. Właścicielka Skoczysk p. J. Kronhelmowa poniosła ogromne straty. Trudno dojść w tej chwili, co było rzeczywistą przyczyną pożaru. Zapewne znowu jakaś wadliwość w budowie spowodowała katastrofę.

Może ten trzeci z rzędu w bieżącym roku wielki pożar pobudzi miejscowe czynniki do przejrzenia dawnych uchwał, mających na celu zaprowadzenie środków zaradczych przeciw pożarom.

Przejrzenie jednak nie wystarczy. Może zatem wybrane już dawniej komisye i podkomisye wezmą się teraz do roboty i nie będą czekać na nowe straszne memento.

ZAKOPANE. Ulica Krupówki 42, (vis á vis fryzyera p. A. Borowskiego).

KANTOR WYMIANY I DOM KOMISOWY

istniejące od roku 1899
pod firmą

A. MODLIŃSKI I SP.

Kupuje i sprzedaje waluty zagraniczne i papiery wartościowe. — Kupuje czeki i przekazy na inne domy bankowe. — Sprzedaje losy państwowe na raty. — Pośredniczy w kupnie i sprzedaży domów i terenów. — Wyrabia pożyczki hipoteczne, wizę paszportów, legalizacyę dokumentów. — Przyjmuje prenumeratę pism i ogłoszenia.

Udzielasię bezpłatnie wszelkich informacji w sprawach dotyczących Zakopanego i innych.

Rozkład jazdy pociągów zakopiańskich.

Odjazd od 16/IX do 14/VI.
10:15 rano, 5:15 popoł.

Przyjazd od 16/IX do 14/VI.
6:21 rano, 12:45. 3:40 popoł.

od 15/VI do 15/IX.
5:50 8:20 4:— 5:15 10:—
rano popoł. wiecz.

od 15/VI do 15/IX.
6:21 11:05 11:25 4:29 9:57
rano przedpoł. popoł. wiecz.

NADESŁANE.

Bazar przemysłu krajowego J. F. I. Komendziński ZAKOPANE — Krupówki.

Nowości w perkalach, zefirach, batystach i wełnianych materjach. Płótna z tkalni w Krośnie. Bielizna stołowa Kostiumy kąpielowe, damskie płaszcze, prześcieradła i ręczniki. Pantofle z rogożyny. Bielizna biała i kolorowa. Krawaty, rękawiczki. Pończochy, skarpetki, sztylpy i czapki. Kapelusze słomkowe prawdziwe panamskie po 32 kor. i inne tańsze. Parasole i Parasolki, Obuwie, Koce, Pledy, Kotdry watowane, Sandaalki Kneipowskie. Wyroby skórkowe: Teczki do pisania, portfele, torebki i t. p. Wyroby szklane z wyrobami górskimi, orłami i herbami Polski. Bibuła kol. do robienia kwiatów i na abażury. Grzeblenie. Gąbki. Lusterka nielkowe. Walizy, paski. Worki turystyczne. Laski rzeźbione drewniane i kute żelazne. Lawn-Tennis, Rakiety, piłki. Przybory do rybołówstwa. Aeroplany po 30 hal. Diabollo, Bomerano. Wielki wybór zabawek. Widokówki po 5 hal. Przybory do szycia i haftu.

Dr. M. Wojczyński Zakopane — Hotel Centralny.

Dr. Michał Landau

adwokat krajowy i obrońca w sprawach karnych
przeniósł kancelaryę z Tarnopola
do Nowego Targu, Rynek.

Lekcyje francuskiego i niemieckiego Willa „Podlasie“, Krupówki.

== PENSYONAT ==
ALEKSANDRY BURKATHOWEJ „Ola“
przeniesiony został
do willi „Dora“ ul. Chałubińskiego.

LISTA GOŚCI

od 4 października do 15 października 1910 r.

Ananieff Aleksander	Astrachan	Pepita
Arkuszewski Kazimierz z żoną	Pilica	Modrzejów
Bagniewski Zdzisław	Warszawa	Dworek
Bagniewski Leon z synami	Brzeźce	H. Turystów
Baranowski Emil	Wiedeń	H. Karpowicza
Brak Jan z żoną	Kraków	H. M. Oko
Brzezińska Zofia	Mińsk	Ola

ZAKŁAD WODOLECZNICZY**Dra A. Chramca**

składający się z willi „pod Matką Boską“
i kilku wynajętych domów wygodnie
urządzonych

otwarty bez przerwy.

== Wspólne sale od 1-go lipca. ==

Łazienki

otwarte dla dochodzących

Pracownia lekarska wyposażona we wszystkie
przyrządy do leczenia fizykalno-elektrycznego.

Sala gimnastyczna systemu Zandera.

Gimnastyka na wolnem powietrzu.

Kąpiele powietrzne.

|| Kąpiele gazowe.

Kąpiele borowinowe.

|| Kąpiele solankowe.

Kąpiele elektryczne.

Masaż.

Elektryzacja.

Obszerna leżalnia dla kuracji klimatycznej.

Dr Chramiec przyjmuje chorych od godz. 8-ej do 11-ej
z wyjątkiem Niedzieli i Świąt.

Biliński Edmund
Bulikowscy Zdzisławowie

Lwów
Król. Polskie

Z. Dra Chramca
Zacisze

Candido Karol
Czarnecka Amelia
Czerwińska Marya
Czerwiński Michał Sewer. z rodz.
Cieńska Krystyna
Chodecki Dr. Władysław
Chludzińska Józefa

Podgórze
Mińsk
Warszawa
Mielnikowce
Brzeżany
Warszawa
Warszawa

Z. Dra Chramca
Obrochtówka
Zacisze
Jerzewo
Turnia
Podlasie
Łubień

== DIPLOM HONOROWY NA WYSTAWIE W KRAKOWIE W ROKU 1901. ==

W. SZNAJDROWICZ

KRAKÓW, RYNEK, Linia A-B L. 45, I. piętro
nad apteką pod „Białym Orłem“

Filia w Krynicy („Pod Zamkiem“ Liczba 234).

Filia w Żegiestowie („Dom Zdrojowy“).

== Zamówienia i reperacje uskutecznią się w jak najkrótszym czasie. ==

poleca Szanownej P. T. Publiczności
GŁÓWNY SKŁAD i PRACOWNIĘ
PELERYN

zakopiańskich i tyrolskich, damskich, męskich
i dziecięcych po bardzo niskich cenach, oraz
wielki wybór serdaków i wszelkich stroi za-
kopiańskich.

Danowicz Emilia	Łódź	Modrzejówka	Mielecki Alfred	Nowy Targ	Pomoc Bratnia
Dębska hr. Wanda	Wiedeń	Leśniakówka	Miszke Dr. Tadeusz z synem	Lwów	Z. Dra Chramca
Dębska Marya	Rosya	Gierlach	Moszczyńska Jadwiga	Gub. Mińska	Pomoc Bratnia
Dzięciołowska Marya	Warszawa	Kubinówka	Mokrzycka Anna	Lwów	Bystre 18
Drozdziwicz Władysław z żoną	Kołomyja	H. M. Oko	Monné Anna	Lwów	Bystre 18
Dworczak Julian	Warszawa	Z. Dra Chramca	Neumann Jarosław i Rozalia	Tarnobrzeg	H. M. O.
Erlich Henryk	Warszawa	Jerzewo	Neumann Władysław	Żytomierz	Ola
Eysmont Marcin	Lublin	Zacisze	Niesiołowska Ludomiła z dziećmi	New York	Gierlach
Filamowicz Marya	Warszawa	Wiosna	Nowacka Bolesława	Porzeczce	Zakątek
Gawron Stanisław	Kraków	Jerzewo	Nowak Roman	Kraków	Z. Dra Chramca
Glass Alina	Warszawa	H. M. Oko	Ostrowski Władysław	Kraków	H. Warszawski
Gechkranc Dr. Stanisław	Warszawa	Z. Dra Chramca	Ostrowski Hieronim	Wojciechy	Liliana
Gniewosz Ksenia	Kijów	H. M. Oko	Piechowska Stanisława z synem	Warszawa	Zielona
Gniewek Paweł	Rzeszów	Pomoc Bratnia	Piekarska Elidia z rodz.	Łomża	Pepita
Górski Feliks z rodz.	Brzesko	H. M. Oko	Purwin Jan	Warszawa	Ola
Górska Dr. Bronisława	Ks. Poznańskie	H. Kuliga	Rabski Jan	Ks. Poznańskie	Pomoc Bratnia
Goldstein Ludwik z żoną	Sosnowice	Ola	Rechter Marya	Lwów	H. Kuliga
Grodzicki Wojciech	Zakopane	Stamary	Rozciszevska Stanisł. z córkami	Rosya	H. Stamary
Goldberg Seweryn	Moskwa	Stella	Romanowski Czesław	Moskwa	Pomoc Bratnia
Goldberg Anna	Moskwa	Stella	Rydel Mikołaj z rodz.	Niziny	Koliba
Hawrankowa Olga	Lwów	Nieczuja	Rulikowscy Zdzisławowie	Król. Polskie	Zacisze
Hoesslin Marya	Monachium	Leśniakówka	Ruszkowski Jerzy	Piotrków	Pomoc Bratnia
Jaworski Janusz	Kraków	Z. Dra Chramca	Staszkiwicz Rajmund z żoną	Radom	Staszczkówka
			Szabelska Wanda z córkami	Warszawa	Kościeliska 89
			Sarnecki Zygmunt z żoną	Kraków	H. Warszawski
			Sarnecka Marya	Gub. Podolska	H. Warszawski
			Schayer Michał	Warszawa	Kalina
			Stelmachowska Ludwika z rodz.	Poznań	Oleńka
			Szer Helena	Łódź	Krywań
			Stepper Karol	Wiedeń	H. M. O.
			Szczepański Jan	Rząsna Dolna	Liliana
			Strzembosz Apolinary	Warszawa	Jerzewo
			Sztremer Aleksander	Król. Pol.	Liliana
			Stec Marya	Tarnów	Smereków
			Smoczarski Adam z żoną	Sosnowiec	H. M. O.
			Sozański Stanisław	Grabowiec	H. Stamary
			Smolka Władysław	Lwów	Janin
			Symon Antoni	Żytomierz	Stella
			Szypniewski ks. Władysław	Prusy Zach.	H. Kuliga
			Szyszyłowicz Hanna	Lwów	H. M. O.
			Szydłowska Marya	Lwów	Podlasie
			Tarnowski Władysław	Warszawa	Krywań
			Trandówna Helena	Lwów	Podlasie
			Terpiłowski Sobiesław	Kijów	Jerzewo
			Toworski Franciszek	Peterburg	Dworek
			Truskowski Stanisław	Stary Dwór	Bystra 6
			Uziembło Adam	Kraków	Sobczakówka 4
			Wroszyński Edmund z żoną	Warszawa	Zakątek
			Wilczkiewicz Tadeusz	Kraków	„Murań“
			Wekstein Anatol z żoną	Łowicz	H. Starny
			Wańkowiczowa Anna	Rosya	Podlasie
			Weigel Michał	Kraków	H. M. O.
			Woyczyński Dr. Marcin	Zakopane	Krupówki 80
			Warمیńska Halina z dziećmi	Poznań	Krupówki 79
			Wasilewski Bolesław	Warszawa	Zamoyskiego 11
			Walicka Wacława z córką	Kielce	Przecznica 34
			Wąlkowicz Zofia z córką	Lwów	Kasprusie 25
			Wilkoszewski Saryusz Bol. z żoną	Warszawa	Polanka
			Wilkoszewski Witold Saryusz	Warszawa	Polanka
			Wilkońska Marya	Poznań	Gierlach
			Wójcicki Władysław	Przasnyc	Pomoc Bratnia
			Weclewski Mieczysław	Lwów	Warta
			Zamorski Franciszek	Drohobycz	Marya
			Zaborowski Jerzy Wacław	Zakopane	Podlasie
			Żemlińska Elżbieta	Kraków	Marysia
			Zieliński Stanisław	Kijów	H. Stamary
			Żóttowski hr. Jan	Czac	Skoczyska
			Zieliński Jan Kanty z żoną	Zakopane	za Skoczyskami 2
			Zaborowski Marya z synem	Łódź	Sienkiewicza 20

Sprzedaz węgla z Dąbrowy Górniczej

DOM KOMISOWY

A. MODLIŃSKI i SP.

ulica Krupówki L. 42.

Jasiński Karol	Żywiec	Pomoc Bratnia
Jawornicki Antoni Józef	Falkow	Liliana
Jeromin Wilhelm z żoną	Grochów	Jutrzenka
Ingardenowa Witoslawa z córką	Lwów	Turnia
Juhrówna Eugenia	Lwów	Ogrodowa 4
Kwasieboriski Franciszek	Warszawa	Hygea
Kilarski Jan	Lwów	H. M. O.
Kowalska Irena	Warszawa	Jerzewo
Koenigstern Dr. Marek	Warszawa	Z. Dra Chramca
Knoll Ignacy z córką	Rosya	Stamary
Kowalczyk Władysława z synem	Warszawa	Krupówki 84
Kroszyński Edmund	Warszawa	Zakątek
Kołaczkowski Ludomir z żoną	Warszawa	Jerzewo
Kozłowski Wacław	Łódź	Modrzejówka
Kopecka Wanda	Jarosław	Murań
Krokowska Marya z rodz.	Rupniów	Japonia
Kulwiec Karol	Tiusz	Pomoc Bratnia
Kuncewicz Bolesław	Wilno	Pomoc Bratnia
Kubala Alfons	Lwów	H. Karpowicza
Landau Jakób	Nowy Sącz	Nowotarska 10
Lanclais Matylda	Delemont Suisse	Oksza
Landauówna Gina	Kraków	Staszczkówka
Lassocina Marya z dziećmi	Wołyń	Zagórze
Lepszy Edward	Kraków	Niespodzianka
Lebailly Gabryela	Normaadya	Liliana
Limanowski Zygmunt	Zakopane	Limba
Loveland Józefa	Ameryka	Leśniakówka
Malareski Franciszek	Kielce	Dworek
Małachowski Jan	Litwa	Kościeliska 48
Małkowski Władysław	Gwoździec	Piotrkowianka
Małyziński Wiktor	Drohobycz	Georgea
Mars Grześ	Lwów	Podlasie
Milichar Gustaw	Wiedeń	H. M. O.
Midowicz Dr. Ludwik	Kraków	Z. Dra Chramca
Minkiewicz Romuald z żoną	Nicea	Przecznica 19

ZAKOPANE.

PENSYONAT

PIOTRKOWIANKA

własność J. Przystojeckiej i S. Langerowej
przeniesiony został na ulicę Jagiellońską
do willi, dawniej Mazowsze.

Park świerkowy — wodociąg — kanalizacja — ką-
piele słoneczne.

Willa „Gierlach“

ZAKOPANE, KRUPÓWKI,
z ogródkiem 12 metr. od ulicy.

Pensjonat najbliższy kościoła

Pokoje od 1.50 do 5 kor.;
z utrzymaniem od 5 do 8 koron na dobę.

Józef Lechowicz

Zakopane, ulica Krupówki

poleca swe wyroby miasarskie w różnych gatunkach, oraz wyrąb :: doborowego mięsa. ::

Zakopane „Słesa” Krupówki. 57.
zakład art. fotograficzny,
otwarty zimą i latem, poleca się.
Ceny umiarkowane.
Przyjmuje się roboty amatorskie.

Pensjonat

„ZACISZE”

A. Parczewskiej

Zakopane, ulica Sienkiewicza 14.

Pracownia stolarsko-artystyczna

Andrzeja Gąsienicy

ZAKOPANE, ulica Krupówki 89.

Poleca się względem P. T. Publiczności.

Podjeżdżuje się wszelkiej roboty w zakresie stolarstwa wchodzącej jak również roboty w stylu zakopiańskim.

Założony w roku 1866.

Magazyn i pracownia obuwia męskiego, damskiego i dzieciennego.

Zamówienia wykonywane starannie i szybko podług najświeższych fasonów z materiałów krajowych i zagr.

Wielki wybór obuwia gotowego.

Przyjmuje wszelkie reperacje. :: Ceny umiarkowane

A. Wojciechowski, Zakopane,

ul. Krupówki 71, vis à vis W. P. Ciszewskiego.
(Dom własny).

Parowa Piekarnia o Zakopane, Rynek

Wł. Dańca

Filie: Krupówki 378,
ulica Kościeliska 648.

Poleca swe doborowe pieczywa. — Wyroby moje posiadają także na składzie znacznie większe handle kolonialne.

Pianina i Fortepiany

w wielkim wyborze

wypożycza, jak również na godziny do przegrywania przyjmuje u siebie.

Kupuje, sprzedaje, wymienia i przyjmuje do przechowania przez sezon zimowy.

Koncertowy fortepian na składzie.

Zgłoszenia o stroiciela przyjmuje i tegoż zamawia

KONRAD KAİM, Krupówki.

Maks Mangel

W ZAKOPANEM,

Krupówki 39 — vis à vis hotelu „Morskie Oko”

poleca: towary bławatne, garderobę damską i męską, ubrania i obuwie turystyczne, peleryny zakopiańskie, bieliznę, bluski, halki, szlafroki, kołdry, koce, sukna i korty, oraz kapelusze damskie i męskie.

CENY NAJPRZYSTĘPNIJSZE.

HOTEL PENSION Czarny Staw

K. NENCKA

ZAKOPANE,
Chramcówki 26.

Pokoje duże słoneczne.

Werandy oszklone. Kuchnia wytworna i zdrowa.

CENY PRZYSTĘPNE, DO UMOWY.

Zakopane Willa Janówka

ulica Nowotarska 27.

Pokoje do wynajęcia z utrzymaniem lub bez. — Troskliwa opieka dla osób pojedynczych lub par. — Ceny umiarkowane.

Właścicielka Anna Drowa Krzykowska.

D. BLAU
Głównie zastępstwo i skład maszyn do szycia firmy: Singer-et-Co — Zakopane, Krupówki, 65 i okolice. Wypożycza maszyny. Przyjmuje naprawy. Na składzie wszelkie przybory.
ZAKŁAD KEFIROWY I MLECZARNIA
M. Jankowskiej — ulica Krupówki, 49.

Krupuje i sprzedaje wszelkie papiery wartościowe, jakoteż wymienia waluty, banknoty, i monetę zagraniczną pod najkorzystniejszymi warunkami. Wypłaca wszelkie kupony i wylosowane papiery wartościowe, wydaje przeliczenia na wszystkie miasta, Europę, Amerykę, Afrykę, Azję i Australię również na wszelkie miejscowości kuracyjne.

Wszelkie zlecenia z prowincji wykonywa się bezwzględnie po kursie dziennym nie licząc żadnej prowizji.

C. k. Urzędy i Instytuty publiczne.

Uzdrowiskiem zarządza Komisya klimatyczna, która rządzi się swoim statutem, w skład jej wchodzi: 2 delegatów Namiestnictwa, 3 Wydziału krajowego, naczelnik Gminy Zakopane; 2 delegatów Rady gminnej Zakopane; 1 lekarz posiadających w Zakopanem zakłady lecznicze; 1 Tow. Tatrzańskiego; 1 lekarz Stacji klimat.; 1 delegat gości.

Przewodniczącym Komisji klimatycznej jest delegat Namiestnictwa, który jest jednocześnie c. k. Inspektorem uzdrowiska.

Biuro Komisji klimatycznej, w którym mieści się jednocześnie biuro adresowe i informacyjne otwarte od godz. 9—12 przedpoł. i od 3—6 popoł. (ul. Krupówki, róg Marszałkowskiej).

C. k. Inspektor Stacji klimatycznej i przewodniczący Komisji klimatycznej przyjmuje strony od 10—12 i od 4—5 w biurze Komisji klimatycznej.

Lekarz Stacji klimatycznej urzęduje w biurze Komisji od 10—11.

Sezon kuracyjny trwa cały rok t. j. od 1 Stycznia do 31 Grudnia.

Taksa klimatyczna wynosi: a) 2 kor. tygodniowo od osoby, zaś 5 kor. od rodziny złożonej przynajmniej z 3 osób, jeżeli zgłasza pobyt najmniej na 2 tygodnie i opłaci takse za cały pobyt. b) 3 kor. tygodniowo od osoby, a 6 kor. od rodziny, jeżeli zgłasza krótszy pobyt niż 2 tygodnie i chce płacić tę takse co tydzień. c) 12 kor. od osoby lub 30 kor. od rodziny na cały sezon, kto płaci całą takse z góry i wtedy wolny on jest od dalszej opłaty w tym samym roku kalendarzowym. Pobyt w uzdrowisku przez 48 godzin wolny jest od taksy.

Szpital klimatyczny, który jest równocześnie domem izolacyjnym dla chorób zakaźnych, położony jest przy gościńcu prowadzącym do Poronina.

Urząd gminny (ul. Nowotarska). Gminą Zakopane zarządza Zwierzchność gminna wybrana przez Radę gminną złożoną z 36 radnych. — Zwierzchność gminna zarządza policją gminną. — **Naczelnik gminy** przyjmuje od 9—12 i od 3—6.

C. k. Posterunek żandarmeryi przy ul. Łukaszówki. **Urząd parafialny** w probostwie obok kościoła otwarty dla stron od 10—12.

Urząd pocztowy przy ul. Krupówki otwarty cały rok od 8—12 i od 2—6; w niedzielę od 8—11 i od 3—4 dla nadawania depesz i listów poleconych; w sezonie letnim otwarty od 8 rano do 9 wieczór, tylko oddział poste-restante, nadawania i odbierania listów poleconych i nadawania depesz.

Urząd telegraficzny i telefoniczny otwarty od godz. 8 r. do 9 wiecz., w sezonie letnim od godz. 7 r. do 9 wiecz., w Niedziele od godz. 7 rano do 7 wiecz. **Filia na dworcu** otwarta od 8—12 i od 3—6., w Niedziele od 8—11 rano.

Lekarze stale ordynujący w Zakopanem. Zakłady lecznicze i służba zdrowia.

(Liczba w nawiasie oznacza rok osiedlenia się w Zakopanem).

Dr. A. Chramiec, właściciel Zakł. wodoleczniczego ul. Chramcówki 11, (1886 r.),

Dr. J. Gaik, ul. Stara Polna 17 (1893 r.),

Dr. J. Żychoń, lek. St. klimat. ul. Nowotarska 31 („Szarotka“), (1899 r.),

Dr. J. Gawlik, chir. Dyr. szpital. klimat. ul. Rynek 11, (1900 r.).

Dr. E. Majewicz, ul. Przecznicza 23, (1901 r.),

Dr. E. Brzeziński, ul. Jagellońska, (1903 r.),

Dr. J. Wieselmann, ul. Marszałkowska 2, (1905 r.),

Dr. Z. Czapllicki, ul. Jagiellońska („Stefa“), (1906 r.),

Dr. W. Kraszewski, ul. Krupówki, (1907 r.),

Dr. H. Wilczyński, ul. Jagiellońska („Warszawianka“), (1908 r.),

Dr. A. Januszkowski, ul. Krupówki 94 (1909 r.).

Godziny ordynacyjne pp. lekarzy 3—5 popoł.

Dr. K. Dłuski, dyr. Sanatorium, ordyn. w godz. popołudniowych za poprzedniem telefonicznem porozumieniem się.

Dr. B. Dłuska, Sanatorium, ordynuje we wtorki, czwartki i soboty od 5—5½ popoł. lub za telefonicznem porozumieniem się.

Apteka i droguerye. Apteka znajduje się przy ul. Krupówki l. 71, prócz tego są dwie droguerye, obie przy Krupówkach. **Masażyści i kąpielowi**, oraz masażyści i kąpielowe, uprawnieni do wykonywania pomocniczych zabiegów według cennika. Spis ich znajduje się w biurze lek. St. klimat.

Akuszerki. W Zakopanem jest 6 egzaminowanych akuserek, a spis ich znajduje się w biurze lek. Stacji klimatycznej i w Aptece.

Towarzystwa:

Towarzystwo Biblioteki publicznej, ul. Krupówki, 41, Towarzystwo Domu zdrowia uczącej się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia“, ul. Sienkiewicza.

Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“, Rynek

Towarzystwo rękodzielników „Gwiazda“, ul. Krupówki.

„Schronisko nauczycielek i nauczycieli“, ul. Chramcówki.

Towarzystwo Tatrzańskie, ul. Krupówki, 14.

Towarzystwo dobr. Św. Salomei, ul. Kościeliska („Skoczyska“).

Towarzystwo ochotniczej straży pożarnej, ul. Kościeliska 6.

„Związek górali“ ul. Kościeliska (róg Kościelnej).

Kółko rolnicze, ul. Krupówki (w domu, gdzie klimatyka).

Towarzystwo zaliczkowe, ul. Kościeliska (vis-à-vis starego kościoła).

Towarzystwo „Sztuka podhalańska“ — Biblioteka publiczna.

Koło Zakopiańskie T. S. L. — (Kantor A. Modlińskiego).

Towarzystwo ochrony zwierząt, Krupówki (biuro Kom. klimat.).

Towarzystwo muzeum im. Chałubińskiego — Muzeum im. Chałubińskiego.

Tatrzańskie ochotnicze pogotowie ratunkowe, — biuro Tow. tatr. Sekcja Zakopiańska Tow. lekarzy galicyjskich („Szarotka“).

Czytelnie :

Czytelnia Kom. klimat. mieści się przy Tow. Biblioteki publicznej, Krupówki 41. — Bilet wstępu sezonowy 50 hal.

Czytelnia Tow. Tatrzańskiego otwarta tylko w sezonie letnim. (Wstęp tylko dla członków).

Muzyka pod kierownictwem p. St. Czyżowskiego, dyrektora orkiestry Teatru miejskiego w Krakowie przygrywa w czasie sezonu letniego (Lipiec i Sierpień) od 9—11 rano i od 5—7 popołudniu w ogrodzie Tow. Tatrzańskiego.

Hotele, sale balowe, pensyonaty i restauracje.

Zakopane posiada 7 dobrze urządzonych hoteli, 2 sale atralne i balowe (Hotel Morskie Oko, Sokolnia), kilka restauracji i kilkadziesiąt pensyonatów.

Szkoły:

C. k. Szkoła przemysłu drzewnego, ul. Krupówki.

Krajowa szkoła koronarska, ul. Kościelna.

Czteroklasowa szkoła ludowa, ul. Nowotarska.

Nauka gimnastyki w Sokole, Rynek.

C. Szczurkowski

Kraków, Grodzka 2.

Handel przyborów do szycia, haftu i krawiecczyny.

Przyborów toaletowych i galanterii, wielki wybór pasków, torebek ręcznych, rękawiczek, wstążek, pończoch, skarpetek i t. p.

Ceny niskie.

Jedyny w Krakowie magazyn zabawek, gier towarzyskich, lalek, koni na biegunach, gier sportowych.

Towar doborowy.

Zakopane — Krupówki, 89.

Masażystka

Helena Kruszevska

Bazar przemysłu krajowego I. F. J. Komendziński

POLECA

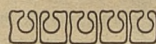
Zakopane :: Krupówki.

POLECA

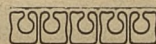
PELERYNY
 ZAKOPIAŃ-
 SKIE od 15 K.
 SUKIENNE
 WYROBY:
 Gunie, Serda-
 czki i ubrania
 góralskie wy-
 szywane ręcz-
 nie. HAFTY
 RĘCZNE wią-
 zownicze. Pa-
 miątki w wiel-
 kim wyborze.
 PŁÓTNA MA-
 LARSKIE, pen-
 dzle, farby i
 ołówki. PU-
 DŁA DRE-
 WNIANE DO
 PODROŻY.
 WYROBY
 SZCZOTKAR-
 SKIE.

MYDŁA kuźni-
 ckie z fabryki
 Tlen. RAMY.
 LEŻAKI OD
 10 K. MATE-
 RACE na leżaki.
 BIŻUTERYĘ
 SREBRNĄ. —
 PAPIER LI-
 STOWY. —
 SPRZĘTY KU-
 CHENNE I ZA-
 BAWKI JAWO-
 ROWSKIE.
 HAMAKI.

Ceny bez
 konkuren-
 cyi.

SPÓŁKA HANDLOWA.

Zakopane, ul. Kościeliska 1. 14.

STOWARZYSZENIE ZAREJESTROWANE Z OGRANICZONĄ PORĘKĄ

Filia I. ul. Chramówki — Filia II. ul. Krupówki.

Poleca: **Towary kolonialne**, cukierki, pierniki, herbatniki, mąki, kasze, wędliny, konserwy i wszelkie towary spożywcze. — **WINA**, koniaki, rummy, likiery, rosolisy, piwo. — **Porcelanę, szkło, lampy**, i przybory do lamp. — **Naczynia kuchenne** blaszane i żelazne. — **Materyały piśmienne**. Przybory do szycia, toaletowe i galanteryjne. — **PERFUMY**. — **Żelazo** i wszelkie wyroby w zakres handlu żelaznego wchodzące. — **WYROBY KOSZYKARSKIE**. — **Świece** tojowe, stearynowe i woskowe. — **Nafta, pokost, oleje, farby**. — Skład wyrobów drzewnych rzeźbionych. — **Ramy. Przybory turystyczne**
 po cenach katalogów wiedeńskich.

Pensjonat „SZAŁAS“

zdala od ulicy.

POKOJE SŁONECZNE, TYNKOWANE.
 KANALIZACYA, WODOCIĄG, ŁAZIENKA
 KUCHNIA SMACZNA
 I ZDROWA.

CENY OD 5 DO 8 K.

